

COVID-19 & Етика | Публікація персоналу

ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛІСТІВ В УМОВАХ COVID-19

у тому числі міркування щодо залучення спеціалістів до аудиту фінансової звітності

Жовтень 2020

Використання спеціалістів в умовах COVID-19

у тому числі міркування щодо залучення спеціалістів до аудиту фінансової звітності

Ця публікація персоналу містить рекомендації для допомоги професійним бухгалтерам у бізнесі та професійним бухгалтерам в публічній практиці визначити, коли може виникнути потреба у використанні послуг спеціалістів для надання допомоги у виконанні конкретних завдань та іншій професійній діяльності в межах організацій-роботодавців, та у обслуговуванні клієнтів в умовах COVID-19.

Професійним бухгалтерам необхідно бути уважними та враховувати, що деякі юрисдикції можуть мати положення, що відрізняються або виходять за межі від тих, що встановлені Міжнародним кодексом етики для професійних бухгалтерів (включаючи міжнародні стандарти незалежності) (Кодекс). У цих юрисдикціях бухгалтери повинні знати про ці відмінності та дотримуватись більш суворих положень, якщо це не заборонено законом або нормативним актом.

Ця публікація була розроблена персоналом Американського інституту сертифікованих громадських бухгалтерів (AICPA) при сприянні Робочої групи, сформованої Радою з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (PMSEB) та національними органами стандартизації (НОС) з Австралії, Канади, Китаю, Південної Африки, Великобританії та США.¹ Окрім внесків Робочої групи та персоналу PMSEB, публікація також скористалася вкладом персоналу Ради з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (PMCANB).

Завданням Робочої групи є розробка ресурсів підтримки впровадження для допомоги професійним бухгалтерам в ефективному застосуванні Кодексу, коли вони стикаються з обставинами, створеними пандемією COVID-19.

Ця публікація не змінює та не має переважної сили над Кодексом або Міжнародними стандартами PMCANB, лише текст яких є офіційним. Читання цієї публікації не замінює читання Кодексу або Міжнародних стандартів PMCANB. Рекомендації щодо застосування не є вичерпними та завжди слід посилатися на Кодекс або Міжнародні стандарти PMCANB. Ця публікація не є офіційною заявою AICPA, PMSEB, PMCANB або інших організацій із встановлення стандартів, які входять до складу Робочої групи.

Зміст

Сторінка 4

[Чи настав час для спеціаліста?](#)

Сторінка 5

[Чи є ризики, якщо ви не залучаєте спеціаліста?](#)

Сторінка 6

[Уникнення порушення етичних стандартів](#)

Сторінка 7

[Залучення спеціалістів до аудиту фінансової звітності](#)

Сторінка 7

[Вивчайте більше](#)

1. НОС – це Австралійська Рада з бухгалтерських професійних та етичних стандартів, Організація сертифікованих професійних бухгалтерів Канади, Китайський інститут сертифікованих громадських бухгалтерів, Незалежний регуляторний орган для аудиторів Південної Африки, Рада з фінансової звітності Великобританії та Американський інститут сертифікованих громадських бухгалтерів

Пандемія COVID-19 породила безпрецедентні виклики для підприємств та інших організацій у всьому світі, включаючи професію бухгалтера. Виникла необхідність пристосувати способи роботи та нагляду над роботою інших. Зміни умов можуть призвести до запитів до професійних бухгалтерів, як в бізнесі (ПББ), так і в публічній практиці (ПБПП), виконати різні види діяльності та послуг, незвичні для них, та працювати в умовах, відмінних від допандемічного середовища.

Залежно від характеру цієї діяльності та послуг, можуть виникати загрози дотриманню етичних стандартів, які раніше не передбачались, або може змінитися рівень загроз, які були раніше виявлені та оцінені. Наприклад, бухгалтери, яким складно відслідковувати відповідні зміни законів та нормативних актів, пов'язані з пандемією COVID-19, можуть зазнати тиску з метою порушення фундаментальних принципів професійної компетентності та належної ретельності та професійної поведінки. Ті, хто виконує аудит фінансової звітності, можуть стикнутися з додатковими проблемами, в тому числі пов'язаними з незалежністю аудитора.

Зміна обставин також може вплинути на запланований підхід бухгалтера до роботи і на рівень раніше виявлених загроз дотриманню вимог. Наприклад, у віддаленому робочому середовищі, яке стало звичним в умовах пандемії COVID-19, бухгалтер може не мати доступу до ресурсів, необхідних для забезпечення компетентного виконання роботи.

Ці обставини можуть створити для бухгалтера необхідність розглянути можливість використання спеціалістів для допомоги у виконанні певних завдань або для того, щоб почати певну роботу.

Термін спеціаліст² означає особу або організацію, що володіють знаннями— навичками, знаннями та досвідом,— в іншій галузі, ніж бухгалтерський

облік чи аудит. Ці знання можуть бути використані управлінським персоналом або зовнішнім аудитором. Приклади включають оцінку складних фінансових інструментів або землі та будівель, де оцінювачі можуть бути використані як спеціалісти для допомоги управлінському персоналу або аудиторам.

Тиск та виклики пандемії COVID-19 не зменшують обов'язку професійних бухгалтерів дотримуватися застосованих професійних стандартів, у тому числі

Міжнародного кодексу етики для професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) та відповідних стандартів етики та незалежності, що застосовуються в юрисдикції.

Травневий 2020 випуск питань та відповідей персоналу РМСЕБ, COVID-19: Міркування щодо етики та незалежності, включає обговорення важливих питань, які варто мати на увазі для дотримання фундаментальних принципів в умовах COVID-19. Серед іншого, публікація:

- надає рекомендації для допомоги бухгалтерам вирішувати ситуації, в яких запобіжні заходи більше не доступні;
- висвітлює, як бухгалтери реагують на дилеми, спричинені тиском, пов'язаним з COVID-19; та
- визначає обставини, за яких фірма може надати допомогу своїм клієнтам з аудиту.

2. Також згадується як "експерт" в Кодексі та Міжнародних стандартах РМСАНБ

Чи настав час для спеціаліста?

Бухгалтери завжди зобов'язані компетентно та старанно виконувати свої професійні обов'язки. Це включає належний нагляд за іншими – навіть у віртуальному робочому середовищі. Еволюційний характер пандемії означає, що факти і обставини вразливі до раптових змін. Це у свою чергу може створити загрози дотриманню фундаментальних принципів, які спочатку не передбачалися, або змінити рівень загроз, які були раніше ідентифіковані та оцінені. Зміни також можуть вплинути на достовірність інформації або створити додаткові невизначеності, які можуть вплинути на ключові судження та висновки, які роблять бухгалтери щодо підготовки, подання, огляду та аудиту фінансової інформації. Незалежно від мінливих обставин бухгалтери повинні підтримувати професійні знання та навички, необхідні для обслуговування своїх організацій – роботодавців та клієнтів. Бухгалтерам також може знадобитися залучити спеціалістів для компетентного та старанного виконання своїх обов'язків. Наприклад:

- Навички та знання економістів можуть допомогти ПББ та ПБПП, у тому числі аудиторам, краще зрозуміти мінливі економічні перспективи або загальні оточуючі фактори внаслідок COVID-19 та операційні наслідки для організацій та клієнтів.
- Використання спеціаліста з інформаційних технологій або боротьби з шахрайством може допомогти бухгалтеру чи фірмі виявити або проконсультуватись щодо ризиків кіберзагроз та шахрайства, пов'язаних з COVID-19.
- Використання податкового консультанта може бути необхідним при визначенні наслідків державних програм допомоги у зв'язку з COVID-19, включаючи плани прощення кредитів, субсидії чи гранти (наприклад, позика Програми захисту заробітної плати США).³

Розділ цієї публікації “Залучення спеціалістів до аудиту фінансової звітності” включає обговорення ситуацій, за яких компанія може залучити спеціаліста під час аудиту фінансової звітності.

Коли обставини змінюються, може знадобитися діяти. Дуже важливо, щоб професійні бухгалтери відстежували нову інформацію та зміни фактів і обставин, у тому числі під час існуючої роботи, призначенні або завданні. Це допоможе визначити, чи потрібні ті чи інші ресурси та досвід.

Для допомоги у визначенні сфер, у яких може бути доречним використання спеціаліста, слід пам'ятати кілька важливих питань.

ПББ та ПБПП, у тому числі аудиторам:

- Індивідуальні та на рівні організації в цілому прогалини у навичках, знаннях або досвіді, необхідних для виконання нових обов'язків щодо звітності або дотримання вимог, що виникають внаслідок пандемії COVID-19
- Адекватність ресурсів для реагування на раптові зміни та невизначеності, що виникають внаслідок пандемії COVID-19, а також додаткові завдання та обов'язки, які можуть бути затребувані організаціями-роботодавцями або клієнтами
- Чи можливо на практиці задовольнити негайні потреби (наприклад, у ресурсах та), враховуючи поточні обмеження на подорожі та особисту взаємодію
- Чи здатна інфраструктура ІТ витримувати технологічні потреби віддалених груп
- Чи існує підвищений ризик, наприклад, шахрайства, кіберзагрози

ПБПП, у тому числі аудиторам:

- Чи може характер або невідкладність запиту клієнта щодо COVID-19 вплинути на здатність фірми підтримувати своїх існуючих клієнтів або вирішувати проблеми, пов'язані з COVID-19, які впливають на власний бізнес фірми
- Обізнаність, знання та доступ фірми до специфічних законодавчих і нормативних вимог у зв'язку з COVID-19 та пов'язаних рекомендацій (наприклад, галузевих бюлетенів, інструкцій щодо застосування або обліку державних програм стимулювання) та її здатність своєчасно синтезувати та поширювати її у групах по роботі з клієнтами
- Наявність інфраструктури, інструментів та людей з достатнім та відповідним досвідом для навчання та нагляду за віртуальними групами

3. Позика Програми захисту заробітної плати (PPP) - це вид державної допомоги, який призначений допомогти компаніям в США зберегти своїх працівників під час пандемії COVID-19.

Чи є ризики, якщо ви не залучаєте спеціаліста?

Ви можете виявити, що запити від ваших клієнтів або організацій-роботодавців змінилися внаслідок поточних умов. Наприклад, якщо ви займаєтеся публічною практикою, клієнт з аудиту може звернутися за допомогою, пов'язаною з оподаткуванням, у сфері поза вашим досвідом. Або, якщо ви у бізнесі, управлінський персонал вашої організації може попросити вас проконтролювати роботу інших працівників у сфері, де у вас немає досвіду. Нижче наведено кілька питань, які допоможуть вам визначити сфери потенційного ризику, які можуть свідчити про те, що настав час залучати спеціаліста:

- Чи існує можливість внесення змін до завдання або послуги через проблеми, пов'язані з COVID-19?
- Чи можете ви своєчасно надати запитувани рекомендації чи поради, у зв'язку з необхідністю дослідження або вивчення проблеми?
- Чи існує тиск стосовно виконання завдання чи послуги, пов'язаних з COVID-19, у прискорений термін?
- Чи можете ви пройти курси підвищення кваліфікації (CPE/ CPD), необхідні для своєчасного компетентного виконання завдання або надання послуги?

- Чи можете ви виконати або контролювати завдання або надавати професійні послуги компетентно та ретельно? Зокрема:
 - Чи є пробіли у ваших професійних знаннях та навичках для обслуговування ваших організацій-роботодавців або клієнтів внаслідок обставин COVID-19?
 - Чи маєте ви доречну інформацію, яка допоможе вам проявляти належну обережність та застосовувати обґрунтоване професійне судження при застосуванні необхідних знань та навичок?

У часи турбулентності професійні бухгалтери зобов'язані приділяти підвищену увагу етиці та своїй відповідальності, щоб діяти в інтересах суспільства.

Уникнення порушень етичних стандартів

Працюючи над вирішенням нових неочікуваних викликів в поточному середовищі, можна залишити поза увагою необхідність дотримуватися фундаментальних принципів та вимог незалежності. Ось кілька способів зменшити ризики порушення фундаментальних принципів та, де це застосовне, зменшення незалежності:

- Переконайтеся, що ви та інші члени вашої організації володієте знаннями та інструментами для виконання роботи
 - Активізуйте взаємодію та діалог між членами груп із завдання та організаційних груп, а також з відповідними зацікавленими сторонами
 - Налаштуйте центри реагування на COVID-19
 - Розробляйте рекомендації, тлумачення та практичні інструменти
 - Розробляйте програми для підтримання підвищених вимог до компетенції та набору навичок
- Стежте за новою інформацією та змінами фактів та обставин для застосування професійного судження
- Враховуйте точку зору розумної та поінформованої третьої сторони
- Уважно стежте за послугами, консультаціями та рекомендаціями, що надаються клієнтам з аудиту, щоб уникнути прийняття на себе відповідальності за управління, допомагаючи клієнтам у вирішенні бізнес-проблем, пов'язаних з COVID-19

- Приділяйте належну увагу простроченню винагороди клієнтами з аудиту
- Дійте чесно та прямолінійно, навіть якщо це призводить до повідомлення неприємної інформації
- Не ставте під загрозу професійне судження через необ'єктивність, конфлікт інтересів або неналежний вплив інших осіб
- Поважайте конфіденційність інформації, отриманої в результаті професійних та ділових відносин
- Не займайтеся діяльністю, яка може зашкодити чесності, об'єктивності або добрій репутації професії

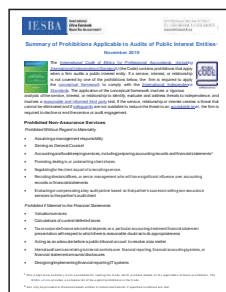

Фірма, які запрошуються допомогти клієнтам з аудиту вирішити проблеми, пов'язані з COVID-19, наприклад, з підготовки прогнозів або перспективної фінансової

звітності, або які отримують запит на надання послуг з оцінки, зобов'язані дотримуватись положень Кодексу щодо послуг, **не пов'язаних з наданням впевненості**, та не надавати заборонені послуги. Перш ніж погодитись на надання будь-якої такої послуги, фірма повинні переконатися, що запитувана послуга чи діяльність не заборонена.

Функція пошуку в електронному Кодексі РМСЕБ може допомогти фірмам перевірити типи послуг, які можуть або не можуть бути надані клієнтам з аудиту.

Отримайте доступ до переліку заборонених послуг, інтересів, відносин та інших дій, застосовних до аудиту суб'єктів суспільного інтересу, натиснувши на зображення ліворуч.

Залучення спеціалістів до аудиту фінансової звітності

Ось кілька обставин, які у сукупності, зазвичай свідчать про необхідність залучення спеціаліста під час завдання з аудиту:

- Факти та обставини свідчать про необхідність знань в іншій сфері, ніж бухгалтерський облік або аудит.
- Аудитор не має необхідних знань.
- Аудитор не може отримати достатнього розуміння цієї сфери для виконання аудиту.

У поточних умовах облікові оцінки – це сфера, яка найбільш імовірно потребує додаткових знань. Раніше ви могли оцінювати облікові оцінки без використання спеціаліста. Наприклад, ви могли визначити певні дані для розрахунку справедливої вартості, такі як майбутні грошові потоки або ставки дисконту без допомоги спеціаліста (наприклад, використовуючи середні галузеві або історичні ставки).

Однак у ці непевні часи середні по галузі або історичні показники можуть не адекватним чином підтверджувати обґрунтованість припущень. Аудит цих залишків зараз може вимагати інших спеціальних знань. Спеціалісти можуть допомогти аудиторам з оцінкою того, чи належним чином управлінський персонал врахував поточне економічне середовище та умови, залежно від фактів і обставин суб'єкта. При вирішенні питання про залучення спеціаліста за поточних обставин слід врахувати:

- Ступінь невизначеності оцінювання облікової оцінки.
- Чи використано іншу модель, ніж попередня, або якщо інформація, яка раніше була легко доступною на ринку, більше не доступна.

- Чи ускладнилась здатність дотримуватися вимог щодо бухгалтерського обліку в сучасних умовах, що таким чином впливає на оцінювання облікової оцінки відповідно до застосовної концептуальної основи фінансової звітності.
- Необхідність застосування професійного судження щодо використаних даних та суджень, з урахуванням наявної на ринку інформації.

При використанні будь-якого спеціаліста від вас завжди вимагається оцінити компетентність, здібності та об'єктивність спеціаліста для мети використання його роботи з урахуванням попереднього досвіду роботи з цим фахівцем. Також важливо розуміти сферу спеціалізації фахівця, щоб змогти оцінити відповідність його роботи для мети вашого аудиту.

Хоча посилання на використання спеціаліста конкретно не робиться в звіті аудитора, сфера уваги, для якої ви використовуєте його роботу, можливо, має бути розкрита як ключове питання аудиту, якщо вони розкриваються (наприклад, для лістингових підприємств), тому що це потребує значної уваги аудитора при виконанні аудиту. В описі ключового питання аудиту ви можете зробити посилання на роботу спеціаліста.

Ключовим фактором для ефективного використання спеціалістів є планування та залучення їх на ранній стадії. Попит на спеціалістів зараз набагато більший ніж раніше; вони також залучаються до інших типів завдань, в яких вони, можливо, раніше не брали участі, таких як нові завдання з надання звіту щодо фінансування або пакетів стимулювання.

Вивчайте більше

Довіра до фінансової звітності особливо важлива у несприятливі часи.

Доступ до ресурсів COVID-19 в один клік на зображенні нижче

AICPA
Коронавірус (COVID-19)
Ресурсний центр

PMSEB
COVID-19: Питання етики &
незалежності

PMCANB
Рекомендації аудиторам
під час пандемії

Інші загальні ресурси:

[PMSEB підтримка і ресурси](#)

[PMCANB підтримка і ресурси](#)

[Міжнародний стандарт аудиту \(МСА\) 620,
Використання роботи експерта аудитора](#)

Про AICPA

Американський інститут сертифікованих громадських бухгалтерів (AICPA) - це найбільша в світі асоціація, що представляє бухгалтерську професію. Історія служіння суспільним інтересам AICPA починається у 1887. Сьогодні ви знайдете більше 431000 членів у 130 країнах та територіях, що представляють багато галузей практики, в тому числі бізнес та промисловість, публічну практику, державний сектор, освіту та консультантів.

Про РМСЕБ

Рада з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (РМСЕБ) - незалежний глобальний орган зі встановлення стандартів. Місія РМСЕБ - служити інтересам суспільства, встановлюючи стандарти етики, включаючи вимоги до незалежності аудиторів, які прагнуть підняти рівень етичної поведінки та практики всіх професійних бухгалтерів через встановлення надійного, діючого в усьому світі, *Міжнародного Кодексу етики для професійних бухгалтерів (у тому числі міжнародних стандартів незалежності)* (Кодекс).

Про РМСАНВ

Рада з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (РМСАНВ) розробляє стандарти аудиту та надання впевненості, а також рекомендації для використання всіма професійними бухгалтерами в рамках спільного процесу встановлення стандартів, із залученням Ради з нагляду за громадськими інтересами, яка здійснює нагляд за діяльністю РМСАНВ, та Консультативно-дорадчої групи РМСАНВ, яка забезпечує участь громадськості в розробці стандартів та рекомендацій.

Ключові контакти

Тоні Т. Лі-Ендрюс, Директор - Відділ професійної етики - Публічний облік, AICPA

toni.leeandrews@aicpa-cima.com

Кен Сйонг, Старший технічний директор, РМСЕБ

kensiong@ethicsboard.org

Діана Джулс, Заступник директора, РМСЕБ

dianejules@ethicsboard.org

Віллі Бота, Технічний директор, РМСАНВ

williebotha@iaasb.org

Беверлі Болман, Заступник директора, РМСАНВ

beverleybahlmann@iaasb.org

AICPA, РМСЕБ, РМСАНВ та МФБ не несуть відповідальності за збитки, заподіяні будь-якій особі, яка діяла або утримувалась від дій, спираючись на матеріали публікації, незалежно від того чи завдано шкоди через недбальство або іншим чином.

Міжнародний Кодекс етики для професійних бухгалтерів™ (у тому числі Міжнародні стандарти незалежності™) видається та захищений авторським правом МФБ.

Міжнародні стандарти аудиту, Міжнародні стандарти завдань з надання впевненості, Міжнародні стандарти завдань щодо огляду, Міжнародні стандарти супутніх послуг, Міжнародні стандарти з контролю якості, Нотатки з міжнародної практики аудиту та інші публікації РМСАНВ видаються та захищені авторським правом МФБ.

‘Американський інститут сертифікованих громадських бухгалтерів’, ‘AICPA’ та логотип AICPA є зареєстрованими торговими марками AICPA.

Рада з міжнародних стандартів етики для професійних бухгалтерів, Міжнародний Кодекс етики для професійних бухгалтерів (у тому числі міжнародні стандарти незалежності), Міжнародна федерація бухгалтерів, РМСЕБ, МФБ та логотипи РМСЕБ та МФБ є торговельними марками МФБ або зареєстрованими торговельними марками та знаками на послуги МФБ у США та інших країнах.

‘Рада з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості’, ‘Міжнародні стандарти аудиту’, ‘Міжнародні стандарти завдань з огляду’, ‘Міжнародні стандарти супутніх послуг’, ‘Міжнародні стандарти контролю якості’, ‘Нотатки з міжнародної практики аудиту’, ‘РМСАНВ’, ‘МСА’, ‘МСЗНВ’, ‘МСЗО’, ‘МССП’, ‘НМПА’, та логотип РМСАНВ є торговельними марками МФБ або зареєстрованими торговельними марками та знаками на послуги МФБ у США та інших країнах.

www.ifac.org | | |

www.aicpa.org | | |

www.ethicsboard.org | | |

www.iaasb.org | | |

Опубліковано Міжнародною федерацією бухгалтерів (МФБ), 529 Fifth Avenue, New York, NY 10017

Copyright © Жовтень 2020 Американський інститут сертифікованих громадських бухгалтерів (AICPA) та Міжнародна федерація бухгалтерів (IFAC).

Всі права застережені. Для відтворення, зберігання чи передачі, або для іншого подібного використання цього документа потрібен письмовий дозвіл від AICPA та МФБ, крім випадків використання документу тільки для особистого некомерційного використання.

Звертайтеся до permissions@ifac.org

Ця публікація «Використання спеціалістів в умовах COVID-19, у тому числі міркування щодо залучення спеціалістів до аудиту фінансової звітності» Ради з Міжнародних стандартів етики для професійних бухгалтерів (РНСЕБ), Ради з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (РМСАНВ), та Американського інституту сертифікованих громадських бухгалтерів (АІСПА) опублікована Міжнародною Федерацією бухгалтерів у жовтні 2020 року англійською мовою, була перекладена на українську мову Аудиторською палатою України у листопаді 2020 року, та використовується з дозволу МФБ. Затверджений текст всіх публікацій МФБ - це текст, опублікований МФБ англійською мовою. МФБ не несе відповідальність за повноту і точність перекладу або за дії, які можуть настати внаслідок цього.

Англомовний текст «Використання спеціалістів в умовах COVID-19, у тому числі міркування щодо залучення спеціалістів до аудиту фінансової звітності» © 2020 МФБ. Всі права застережені.

Україномовний текст «Використання спеціалістів в умовах COVID-19, у тому числі міркування щодо залучення спеціалістів до аудиту фінансової звітності» © 2020 МФБ. Всі права застережені.

Назва оригіналу: Using Specialists in the COVID-19 Environment Including Considerations for Involving Specialists in Audits of Financial Statements

За отриманням дозволу на відтворення, зберігання або передачу чи іншого подібного використання цього документу звертайтеся до Permissions@ifac.org